

Nr 231.

Godkänd av första kammaren den 25 maj 1943.

Godkänd av andra kammaren den 25 maj 1943.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för budgetåret 1943/44 till om- och nybyggnadsarbeten vid nomadskolorna jämte en i ämnet väckt motion.

(Statsutskottets utlåtande nr 105.)

Till Konungen.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkt 174 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1943) föreslagit riksdagen att till Nomadskolor: Om- och nybyggnadsarbeten för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft motionen II: 233, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta höja det av Kungl. Maj:t begärda reservationsanslaget till om- och nybyggnadsarbeten av nomadskolor för budgetåret 1943/44 från 500.000 kronor med 150.000 kronor till 650.000 kronor.

Såsom av den i statsrådsprotokollet lämnade redogörelsen framgår har departementschefen avsett att det av Kungl. Maj:t äskade anslaget för nästa budgetår av 500.000 kronor till om- och nybyggnadsarbeten vid nomadskolorna skulle disponeras för fullbordandet av nomadskolan i Jokkmokk samt för påbörjande av åtminstone ett nytt byggnadsföretag. Närmast torde — enligt vad riksdagens vederbörande utskott under hand inhämtat — avsikten vara, att under budgetåret 1943/44 påbörja nybyggnadsarbetena för den i Lannavaara förlagda nomadskolan, vars nuvarande lokaler — delvis av hushållskätetyp — äro hälsovådliga och i övrigt befinna sig i synnerligen bristfälligt skick. I motionen II: 233 har yrkats, att anslaget måtte ökas med 150.000 kronor för att möjliggöra att nybyggnaderna för den beslutade nomadskolan i Tärna kyrkby för Västerbottens distrikt måtte redan nästa budgetår kunna påbörjas. Såsom stöd härför har i motionen bland annat framhållits, att de förhyrda lokaler nomadskolan i Västerbotten nu disponerade i Skarvsjöby vore i hög grad bristfälliga. Vad sistnämnda skolförhållanden beträffar har riksdagens vederbörande utskott genom besök på platsen kunnat konstatera, att det icke är försvarbart att någon längre tid bibehålla denna förläggning. Skollokalerna äro trånga och kalla. I skolhemmet, som är förlagt till en särskild bondgård, disponera barnen (omkring 35 stycken) fyra tämligen små rum, två för gossarna och två för flickorna. Köket användes även såsom matsal och överläsningsrum. Denna förläggning är överhuvud taget av primitivaste slag, kall och ohygienisk. Med hänsyn till de svårigheter av olika slag, som på grund av de stora avstånden och trafikförhållandena äro förenade med byggnadsföretag i

de trakter, det här är fråga om, torde man näppeligen kunna räkna med att igångsatta byggnadsföretag kunna — även om medel för ändamålet stå till förfogande — bliva färdigställda under ett budgetår. På grund härav och då det synes angeläget att de mindervärdiga och osunda nomadskolförläggningar, som på sina håll alltjämt bestå, inom rimlig tid bliva ersatta med nybyggnader, anser riksdagen starka skäl tala för att redan nästa budgetår ett byggnadsprogram av något större omfattning än det av departementschefen skisserade kan igångsättas. Riksdagen har därför funnit sig böra på så sätt tillmötesgå det i berörda motion framställda yrkandet, att riksdagen höjt förevarande anslag med 100.000 kronor till 600.000 kronor, varigenom möjlighet beredes att, förutom fullföljandet av det av departementschefen angivna byggnadsprogrammet, påbörja jämväl den nya nomadskolanläggningen i Tärna.

Enligt den fastställda planen för denna anläggning skola slöjd- och gymnastiklokaler icke inredas vid nomadskolan utan undervisning i slöjd och gymnastik förläggas till Skytteanska skolan. Ett förslag till betydande om- och tillbyggnader vid sistnämnda skola är utarbetat, men anslag för ändamålet har ännu icke anvisats.

Inom riksdagen har upplysts, att kommunalfullmäktige i Tärna socken hos länsstyrelsen i Västerbottens län gjort framställning om att länsstyrelsen måtte taga initiativ till en förflyttning av Skytteanska skolan från dess nuvarande plats väster om Tärna kyrka till ett område öster om kyrkan. Den närmaste anledningen till denna framställning är, att fråga uppkommit om uppgörande av byggnadsplan för Tärna kyrkby. Enligt de kommunala myndigheternas åsikt är området öster om kyrkan mest tjänligt för bebyggelse. Om byggnadsplanen utformas i överensstämmelse med de kommunala myndigheternas önskan, anses Skytteanska skolans nuvarande förläggningsplats olämplig med hänsyn till avståndsförhållandena.

Därest det skulle befinnas ändamålsenligt att förflytta Skytteanska skolan till ett område öster om Tärna kyrka, måste en förläggning av nomadskolan till den för densamma inköpta tomten 700 meter väster om Skytteanska skolans nuvarande förläggningsplats anses mindre lämplig. Ett sambruk av slöjd- och gymnastiklokaler för de båda skolorna torde nämligen då icke kunna äga rum utan betydande svårigheter.

Riksdagen medger, att det må ankomma på Kungl. Maj:t att träffa ett avgörande i frågan om Skytteanska skolans framtida förläggningsplats och att vidtaga de dispositioner beträffande nomadskolans förläggning och byggnadernas utformning som därav föranledas.

Riksdagen får erinra om att nomadskolbyggnadskommittén för Norrbottens län den 14 december 1942 gjort framställning till Kungl. Maj:t om anvisande av medel för anordnande av en slöjdsal jämte materialrum i källarvåningen i det nyuppförda skolhemmet vid nomadskolan i Jukkasjärvi. Kostnaderna hava beräknats till 11.000 kronor. Detta ärende är fortfarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Riksdagens vederbörande utskott har vid besök på platsen förvissat sig om att den gjorda framställningen är fullt befogad, enär den nuvarande i en intill nomadskolan belägen tämligen fallfärdig byggnad inrymda slöjdsalen icke fyller rimliga anspråk på en dylik lokal. Riksdagen har därför för sin del intet att erinra mot, att erforderliga medel ur omförmälda anslag ställas till förfogande jämväl för ifrågavarande ändamål.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riks-

dagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II:233 till Nomadskolor: Om- och nybyggnadsarbeten för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag av 600.000 kronor.

Stockholm den 25 maj 1943.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 232.

Godkänd av första kammaren den 25 maj 1943.

Godkänd av andra kammaren den 25 maj 1943.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1943/44 till nybyggnad för högre allmänna läroverket i Haparanda m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 106.)

Till Konungen.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under kapitalbudgeten (bilaga 5, punkt 7) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till Nybyggnad för högre allmänna läroverket i Haparanda för budgetåret 1943/44 beräkna ett investeringsanslag av 340.000 kronor.

I propositionen nr 142 har Kungl. Maj:t sedermera, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 5 mars 1943, föreslagit riksdagen att dels medgiva, att befintlig reservation å de för budgetåren 1938—40 anvisade reservationsanslagen till Nybyggnad för högre allmänna läroverket i Haparanda må intill utgången av budgetåret 1944/45 tagas i anspråk för uppförande av nybyggnad för nämnda läroverk i huvudsaklig överensstämmelse med vad av departementschefen förordats, dels ock till Vissa ändringsarbeten vid småskoleseminariet i Strängnäs för budgetåret 1943/44 å kapitalbudgeten under rubrik Statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 3.000 kronor.

Riksdagen, som i annat sammanhang (skrivelse nr 229) anmält sitt beslut beträffande läroverkets i Haparanda organisation, vill här framhålla, att alldeles särskilda skäl voro bestämmande för statsmakterna vid deras år 1935 fattade beslut om upprättande av ett högre allmänt läroverk i Haparanda. Det var bland annat de speciella behoven av olika utbildningsmöjligheter inom rikets nordligaste gränsområden, som betingade denna inställning. Dessa behov äro alltjämt framträdande och motivera läroverkets förläggning till en kommun, vilken av olika skäl saknar möjligheter att i full utsträckning påtaga sig de ekonomiska förpliktelser som enligt gällande regler pläga åvila läroverkskommuner. Liknande skäl voro för statsmakterna avgörande, då beslut fattades om förläggandet av ett småskoleseminarium till denna bygd, och hava fortfarande gjort sig gällande, då fråga tid efter annan uppkommit om seminariets